

person, måste en utredning göras som visar vilka fastigheter som har fiskerätt, hur stor fiskerätt, dels i eget skiftes lag men också i sjön i fråga. Sedan skulle då dessa fiskerättsinnehavare tillfrågas om ett bildande. Kravet var att en kvalificerad majoritet (ca 90%) var för bildande. För att stimulera till bildande av fiskevårdsområdesförening (f.vof) utgick statsbidrag. Den fiskerättsutredning som krävdes gjordes av en lantmätare. Det var ju ett plus att få detta gjort gratis, minussidan var ett krav att genom fiskekortsförsäljning upplåta fiske till allmänheten. Dock var man fri att sätta vilka kortpriser man ville. Denna fråga om ev. bildande av fiskevårdsområdesförening tog lång tid. Möten hölls. Vilka sjöar som skulle ingå diskuterades. Vid årsmötet den 21 maj 1987 togs beslut om ett bildande av fiskevårdsområdesförening. Fiskerättsutredningen gjordes under första halvan av 1988 och vid möte den 11 maj 1988 bildades en styrelse.

En stor fråga under 70-talet var, pga försurningsproblemen, de låga pH-värden som uppmättes och också dålig syresättning. Olika kalkningsprojekt gjordes i egen regi, men med sökta och beviljade stats- och kommunbidrag. 1979 gjordes första insatsen. 900 ton kalkstensmjöl spreds på åkermark med lutning mot Lången. Sedan några ytterligare kalkningar där vi själva gjorde upphandlingar, sökte bidrag och svarade för provtagningar.I allt som rörde kalkningar hade föreningen stor hjälp av fiskerikonsulent Ingvar Josephsson. Nämnas kan att han inviterade jordbruksminister Anders Dahlgren som besökte Lången i september 1982. Numera sköts allt vad gäller kalkning och provtagningar genom det allmännas försorg och vattenkvaliten är nu god.

Kräftfrågan har ständigt återkommit i protokollen. 1953 och 1954 befarades kräftpest (men förmodligen var det någon annan sjukdom) då flodkräftan återhämtade sig. Efter nedgång, kanske beroende på dålig vattenkvalitet sent 60-tal och framåt, beslöts om kräftfiskeförbud som varade från 1975 till 1980. Därefter ny återhämtning av flodkräftbeståndet och början på 90-talet någorlunda bra kräftfiske. Kräftpest konstaterades i juni 1995, då flodkräftbeståndet var helt utslaget. Efter mycket diskuterande blev beslut vid årsmöte den 31 mars 1996 att inplantera signalkräftor. Första utsättningen gjordes redan samma år och en andra utsättning 1997. Signalkräftutsättningen finansierades dels av fiskerättsinnehavare dels från föreningens kassa.

Affären i Strålsund

Av Jan Wibrån.

Affären i Strålsunds historia är inte särskilt lång. Från tidigt 30-tal till sent 60-tal. Medan det i andra byar startades handelsbodar betydligt tidigare. Bara från norra delen av Bergs socken fanns en affär i Slätthult redan 1851, i Furuledet 1869 och sedan omkring förra sekelskiftet två affärer i Lädja. Kanske de boende i vår rote gjorde sina inköp där. Sedan var marknaderna viktiga handelsplatser, sådana tidiga närliggande var Kråketorp och Moheda. De här uppgifterna finns berättade i Bergs krönika. Sedan var det säkert så att affärsresor gjordes till Växjö och bud skickades med den som for dit. Den tidigaste affären häromkring var i Hisshult där en handelsbod startades på 1910-talet. Det var i huset där Olle och Gunilla nu bor. Handelsboden drevs tillsammans med jordbruk av en Karlsson, förmodligen tillsammans med familj. Denna epok ska inte ha varit så långvarig, då efterträdaren inte ägnade sig åt affärsverksamhet.

Affären i Strålsund skall egentligen inte ha byggts i syfte att vara affär, utan huset byggdes 1928 som hyresfastighet med två lägenheter. Huruvida byggherren, som var byggmästare Alexis Pettersson, bodde där själv är okänt. Denne Alexis Pettersson som var hemkommen från Amerikavistelse, byggde också Mössjöås skola samt flera hus i Lammhult. Han köpte också på sent 30-tal det skogsskifte, tillhörande Långsryd, som ligger på andra sidan om Lången och som nu ägs av Peter Ericsson.

Tomten i Strålsund är botten på ett grustag som alltså var en fast och bra grund att bygga på och det ska ha varit en anledning till att bygget startades. Grunden var ju i stort sett klar. Men läget i vägkorsningen var nog största anledningen till bygget. Kanske såg Alexis Pettersson här möjligen framtida expensionsmöjligheter för byggnation.

En tragisk olycka inträffade för övrigt i arbetet i nämnda grustag. En ung man från Lönsås omkom när grus eller kanske en stor sten rasade ner över honom. Affärsverksamheten startades 1930 eller 1931. Nedre våningen gjordes lämplig till affär och lager, förmodligen byggdes magasinet bakom affären då.

Den förste affärsidkaren i Strålsund var Artur Nilsson, han var från Aneboda. Han hade en syster som drev affär i Förhult. Artur Nilsson med familj hade också taxirörelse. Han hade övertagit rättigheter för detta från Einar Nilsson i Rösås. Taxiresorna var säkert inte många, det var någon kalasresa där chauffören självfallet blev en av gästerna. Kanske någon Växjöresa och några gånger årligen de mera brådskande barnafödslorosna.

Nilsson efterträddes av en handlare, Lindkvist, strax efter andra världskriget. Denne Lindkvist med familj drev också taxirörelsen och liksom sin företrädare Nilsson köpte han av bönderna ägg och på somrarna bär, det var mest hallon och lingon det var fråga om. Efter ransoneringstiden ska det också ha förekommit förmedling av hemslakt. Hemkärnat smör köptes från enstaka gårdar, som inte lämnade mjölk till mejeriet.

Bensinpump i Strålsund

Lindkvist stannade till 1953 eller 1954 och efterträddes av Otto Larsson med familj. Nu var det en tid då butiksbusarna konkurrerade om kunderna, kanske kompenserades det av en ökad köpkraft och minskad naturahushållning. På Larssons tid, som bara var något år, drevs ingen taxirörelse.

Nästa och sista handlare i Strålsund var Axel i Mössjöås. Om företrädarna var kända endast med efternamn, var det omvänt med Axel. Han blev känd som Axel i Strålsund. Axel ägde föräldragården tillsammans med sin bror Harry, men efter en polioskada i tidig barn-dom hade han ett rörelsehandikapp, så jordbruksarbetet innebar säkert problem för honom. Axel började som handlare i 35-årsåldern. Han hade tidigare varit lokal agent för kreaturs-försäkringar, särskilt arbetshästar var ett stort intresse för honom. Axel startade affärsverksamheten offensivt med filial i Asaryd, där det dock fanns en konkurrerande handlare. Tiderna för lanthandeln började i tidigt 60-tal vara minst sagt vikande och nedläggningar ute i bygderna skedde i rask takt. Från omkring 1970 ebbade Axels affär ut, men med sin strategiska placering i vägkorsningen blev Strålsund en slags vilo- eller pausplats för förbifarande. Pub under dagtid kunde varit en bra benämning. Emellertid började Axels affär nu utvecklas i en annan och gynnsam riktning. Han började handla med klockor, mest vägg- och golvur köpta på auktion och privat. Klockorna fanns på övervåningen samt nere på kontoret. Själv köpte jag ett Omega armbandsur utan armband och ur funktion, men det var dock en Omega. Axel drabbades så av ohälsa, bodde på Ekbacken en tid och gick bort 1988. Han var saknad av många.

Källor: Bergs krönikor. Gunbert Eriksson, Hisshult. Allan Pettersson, Lammhult.